

DOSSIER D'ESTIU

MEDI

4t

CONeixement del Medi 4t, Segon Cicle

Activitats de reforç

Nom _____

Grup _____

Data _____

UNITAT 1. CLASSIFIQUEM ELS ÉSSERS VIUS

Activitat 1

Fixa't en aquestes frases i identifica-hi les variables i les categories de classificació:

Exemple: Quan parlem del tipus de reproducció de les espècies, diferenciem la reproducció sexual i la reproducció asexual.

De qui parlem?	Variable	Categoria
<i>Totes les espècies</i>	<i>Tipus de Reproducció</i>	<i>Sexual, Asexual</i>

1. Diferenciem entre els animals herbívors, carnívors i omnívors, en funció de la seva alimentació.
2. Les espècies poden ser autòctones o exòtiques, depenent de la relació que tenen amb l'ecosistema on viuen.
3. En funció del seu risc d'extinció, diferenciem les espècies entre no amenaçades, amenaçades o extingides.
4. En el regne dels animals, diferenciem els que són vertebrats dels invertebrats, d'acord amb si tenen esquelet intern o no.
5. Quan parlem de les fulles dels arbres, diferenciem 2 tipus d'arbres: els de fulla caduca, que queden sense fulles durant una temporada, i els de fulla perenne, que mai queden sense fulles.

Cas	De qui parlem?	Variable	Categories
1			
2			
3			
4			
5			

Activitat 2

Aquest és el falcó pelegrí i a la taula tens algunes de les coses que en sabem. Marca com les podem saber:

	Ho podem veure a simple vista	Hem observat i estudiat el seu comportament	Hem de fer anàlisis microscòpiques
Té el bec ganxut i unes urpes esmolades: és un ocell rapinyaire.			
És l'animal més ràpid del món: pot arribar als 400 km/h.			
Té plomes amb ratlles de color més clar.			
Fan els ous a les cavitats dels arbres.			
És carnívor: s'alimenta d'altres ocells.			
Viu a tots els continents.			
Pot viure 15 anys.			
Converteix la proteïna en glucosa.			
Les femelles són més grans que els mascles.			

Activitat 3

Completa les frases amb les paraules següents:

companyia - relacionar- exòtiques - comestibles - espècies - gossos - mal
persones - salvatges - humans - medicinals- verinoses - ecosistema - curar
domèstiques - llops - invasores

Les _____ convivim amb la resta d'_____ animals i vegetals, i els posem noms que ens ajuden a saber com ens hi podem _____.

Algunes espècies poden fer-nos _____ si ens les mengem o ens toquen: són les espècies _____. En canvi, aquelles espècies que ens podem menjar diem que són _____. Algunes espècies, especialment les plantes, diem que són _____, perquè ens poden _____ si ens les prenem o ens les posem sobre la pell.

Tenim una relació propera amb les espècies _____, que són animals i plantes que els humans van domesticar fa milers d'anys per poder menjar o aprofitar la seva _____. Els _____, per exemple, són una espècie domèstica. Les espècies _____ i silvestres viuen al seu hàbitat natural. Els _____, per exemple, són una espècie salvatge.

Les espècies que són pròpies d'un _____ són les espècies autòctones; en canvi, les espècies _____ provenen d'altres ecosistemes. Quan aquestes espècies trenquen els equilibris de l'ecosistema on han arribat, diem que són espècies _____.

Si la resta d'espècies parlessin una llengua que entenguéssim, penseu que dirien que els _____ som una espècie invasora? O comestible? O verinosa? O potser dirien que som medicinals?

Activitat 4

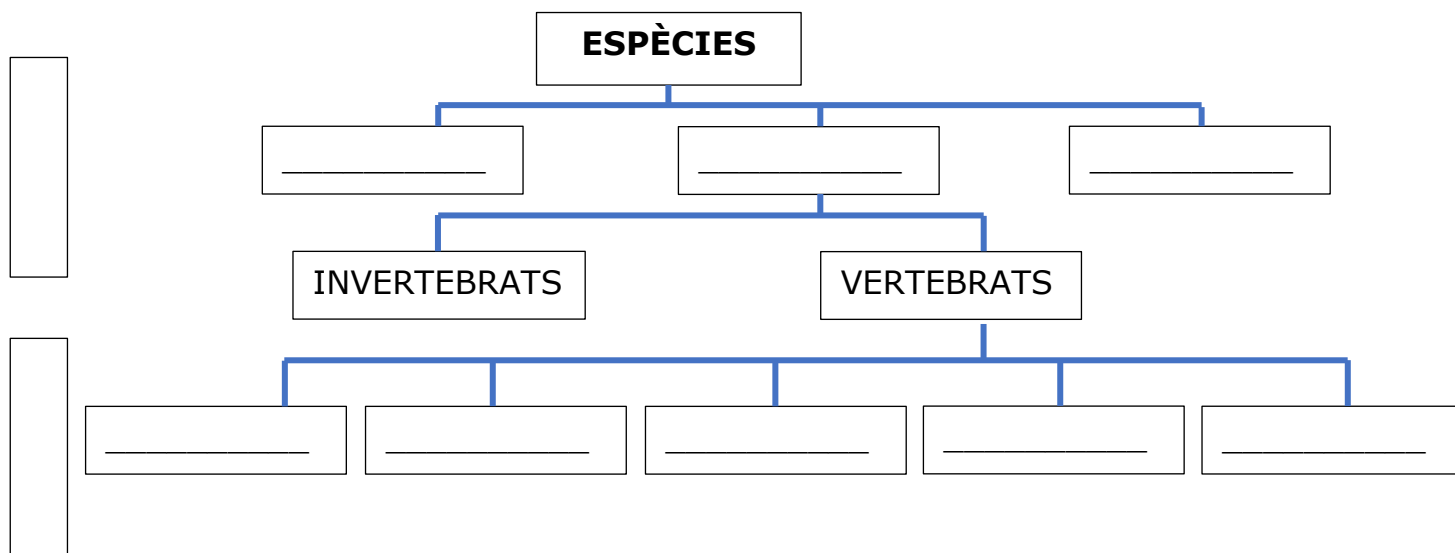
Digues si aquestes frases són vertaderes o falses:

a) Les espècies no es poden extingir mai.	V	F
b) Totes les espècies s'extingeixen al cap de 200 anys.		
c) Diem que una espècie s'ha extingit quan ja no en queden individus vius.		
d) Si no neixen nous membres d'una espècie, aquesta s'extingirà quan es morin els darrers membres.		
e) Les persones no influïm de cap manera en si una espècie s'extingeix o no s'extingeix.		
f) Les persones podem influir en l'extinció de les espècies de manera directa i indirecta.		
g) Durant els últims anys s'han extingit moltes més espècies del que era habitual		
h) La classificació d'espècies segons el seu risc d'extinció ens pot ajudar a crear mesures per protegir les espècies i la biodiversitat.		

Activitat 5

Completa l'esquema amb aquests conceptes:

peixos - amfibis - fongs - regne - vegetals - animals - ocells
mamífers espècies - rèptils - classe

CONEIXEMENT DEL MEDI 4t, SEGON CICLE

Activitats de reforç

Nom _____

Grup _____

Data _____

UNITAT 2. PROTEGIM ELS ÉSSERS VIUS

Activitat 1

Completa:

La _____ és el fet d'alimentar-nos i es considera la primera funció vital dels éssers vius.

La _____ és la funció que permet que els éssers vius d'una espècie es multipliquin.

La _____ és la interacció que permet, als éssers vius, respondre a la informació de l'entorn per viure i sobreviure.

Activitat 2

Marca aquestes frases segons que siguin vertaderes (V) o falses (F):

- a) L'aigua és essencial per a la vida dels éssers vius. ☐
- b) Les plantes creixen en direcció a l'ombra. ☐
- c) El gat és un animal carnívor. ☐
- d) La contaminació no afecta la vida de les plantes. ☐
- e) La lluita per la supervivència es relaciona amb la funció vital de la reproducció. ☐
- f) Els processos de nutrició en el regne vegetal són diferents dels del regne animal. ☐

Activitat 3

Completa el text amb aquestes paraules:

llum solar • arrels • oxigen (O₂) • diòxid de carboni (CO₂)
aliment • fotosíntesi • verd • clorofil·la • minerals

Les plantes fabriquen el seu propi _____ a partir dels nutrients de l'entorn. Les _____ s'encarreguen d'absorbir l'aigua i els _____. Les fulles capten el _____ de l'aire i alliberen l'_____ que necessitem per respirar. Sense les plantes no hi hauria vida.

Gràcies a l'energia que obtenen de la _____, les plantes són capaces de fabricar el seu aliment. Aquest procés s'anomena _____. I té lloc a les fulles, on s'acumula la _____, que aporta el color _____ característic de les plantes.

Activitat 4

Relaciona amb fletxes:

1. Aparell digestiu	☐	☐	Pren l'oxigen de l'aire i expulsa el CO ₂ .
2. Aparell respiratori	☐	☐	Transporta els nutrients a través de la sang.
3. Aparell circulatori	☐	☐	Expulsa, del cos, els residus dels aliments.
4. Aparell excretor	☐	☐	Ingereix l'aliment i n'absorbeix els nutrients.

Activitat 5

Escriu una X en aquelles accions que són beneficioses per als ecosistemes:

- a) Introduir una espècie exòtica d'Amèrica, com un coati, en un bosc del Pirineu. ☐
- b) Netejar els boscos de deixalles i bosses de plàstic. ☐
- c) Fer carreteres que travessin un bosc. ☐
- d) Llençar una ampolla de plàstic al mig del camp. ☐
- e) Fer una pantà amb una presa que faci canviar el recorregut d'un riu. ☐
- f) Respectar els animals i les plantes. ☐
- g) No encendre mai cap foc al bosc. ☐

CONEIXEMENT DEL MEDI 4t SEGON CICLE

Activitats de reforç

Nom _____

Grup _____

Data _____

UNITAT 3. ELS REPTES DE LA SALUT

Activitat 1

Dibuixa i anomena les tres activitats imprescindibles per tenir salut:

_____	_____	_____
_____	_____	_____

Activitat 2

Completa el text amb aquest banc de paraules:

planeta – salut – temporada
contaminació – proximitat

Els aliments de _____ i de _____, produïts per pagesos locals, són molt més saborosos. En canvi, els aliments procedents de països llunyans generen molta _____ durant el transport. Per això, cal consumir els primers per cuidar la nostra _____ i el nostre _____.

Activitat 3

Relaciona amb fletxes aquests elements d'una etiqueta alimentària:

1. Ingredients	Informa sobre si és més o menys saludable.
2. Additius	Estan per ordre de més a menys quantitat.
3. Informació nutricional	Tenen un codi (com ara l'E-503-a).
4. Semàfor nutricional	Inclou energia i nutrients.

Activitat 4

Escriu per què no convé abusar de les pantalles tenint en compte les paraules clau de la taula, com veiem a l'exemple:

Problemes de son	La llum blava de les pantalles pot afectar el cicle del son i allargar el temps que necessitem per adormir-nos.
Sedentarisme	
Problemes visuals	
Rendiment acadèmic	
Aïllament social	

Activitat 5

Escriu una X en aquelles accions que ajuden a garantir la salut i el benestar de tothom, és a dir, aquelles accions per millorar la vida de les persones:

- a) Dir les tres paraules màgiques: *si us plau, gràcies i perdó*. ____
- b) Veure el mòbil o la tauleta en lloc de parlar cara a cara. ____
- c) Somriure i ser amable amb la gent. ____
- d) No jugar al pati amb altres nens i nenes que no juguen bé. ____
- e) No jutjar ningú per les aparences físiques. ____
- f) No deixar el llapis a un company. ____

CONEIXEMENT DEL MEDI 4t, SEGON CICLE

Activitats de reforç

Nom _____

Grup _____

Data _____

UNITAT 1. TREPITGEM EL RELLEU

Activitat 1

Completa el text següent sobre els canvis en el nostre planeta:

persones - éssers vius - factors interns - aigua - externs - aire -

La Terra és un planeta que va canviant a causa de _____ i _____ . És l'únic planeta del sistema solar que canvia per l'acció de l' _____ , de l' _____ i dels _____ : les _____ , però també la resta d'animals i les plantes, fem canviar el nostre entorn i, així, també influim en com és el nostre planeta.

Activitat 2

Marca amb una x les afirmacions que consideris que NO són certes:

- ☐ La hidrosfera és l'aigua que es troba a l'atmosfera en diferents estats.
- ☐ Els oceans formen part de l'atmosfera.
- ☐ Els rius, els riarols i els llacs formen part de la hidrosfera.
- ☐ La biosfera té relació amb els éssers vius.
- ☐ Els fenòmens atmosfèrics es produeixen a la hidrosfera.
- ☐ La troposfera és una de les capes de l'atmosfera.

Activitat 3

Completa les definicions amb els noms dels accidents geogràfics:

arxipèlag - golf - cap - illa - serralada - muntanya - vall

L'elevació natural del terreny s'anomena _____.

Un conjunt de muntanyes situades les unes al costat de les altres és una _____.

Una _____ és un tros de terra que queda entre muntanyes, i acostuma a travessar-la un riu.

Una _____ és una porció de terra envoltada d'aigua. Quan trobem un grup d'illes juntes s'anomena, _____.

Un _____ és un tros de terra que s'endinsa cap al mar.

Quan el mar s'endinsa cap a la terra s'anomena _____.

Activitat 4

Relaciona amb fletxes cada tipus d'erosió amb la seva definició:

Erosió per gel

Erosió provocada per l'acció del vent, que impulsa pols i partícules sobre les roques i les va moldejant molt lentament.

Erosió eòlica

Modificació del relleu provocada per la construcció de carreteres i ponts, les urbanitzacions, i els camps de conreu.

Erosió hidràulica

Erosió provocada per l'aigua, quan, al seu pas, va desgastant les roques i erosionant-les, de manera que modifica el paisatge.

Acció de l'ésser humà

Erosió provocada per la congelació de l'aigua que s'escola dins de les roques. El gel té més volum que l'aigua i va trencant les pedres.

Activitat 5

Escriu una X en els elements de la natura que ens ajuden a orientar-nos a la muntanya:

☐ La vegetació dels arbres.

☐ El Sol

☐ Els mapes.

☐ El GPS

☐ La brúixola.

☐ Si és de nit, l'Estrella Polar.

UNITAT 2. FEM ELS PAISATGES?

Activitat 1

Completa:

El paisatge _____ es caracteritza per tenir elements que han fet les persones, com, per exemple, cases, camins, carreteres, etc.

El paisatge _____ no ha estat transformat per l'acció humana. Un desert i una platja verge són dos exemples d'aquest tipus de paisatge.

Actualment, la majoria dels paisatges són paisatges _____

Activitat 2

Llegeix aquestes afirmacions i digues si són vertaderes (V) o falses

(F):

- ☐ Les principals fonts d'energia renovables són el sol, l'aigua i el vent.
- ☐ L'energia geotèrmica prové de la calor de la Terra.
- ☐ El gas natural és una font d'energia renovable.
- ☐ La reforestació dels boscos és un procés tan ràpid com els incendis forestals que transformen els paisatges.
- ☐ La construcció de fàbriques es fa per impulsar l'economia.

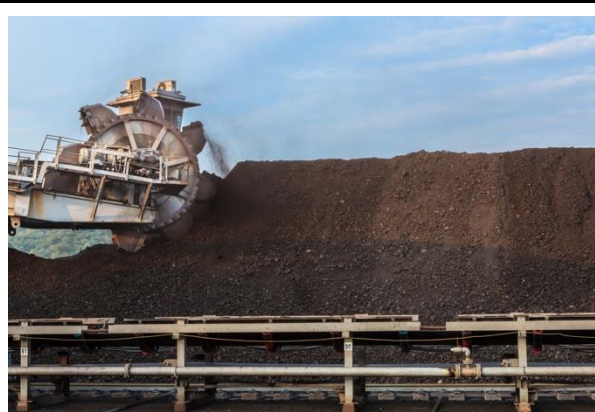
Activitat 3

Observa aquestes dues fotografies i completa el text amb les paraules següents:

carbó – fonts – renovable – recurs natural – no renovable – sol

A

B

Com veiem en la imatge A, les plaques solars utilitzen el _____ del _____ i exploten energia solar.

Aquesta és una font d'energia _____, que no s'esgota mai. És una energia més verda i més neta.

Com veiem en la imatge B, les xemeneies d'una fàbrica d'energia fòssil (com ara el _____) utilitzen fonts d'energia _____, que necessita molt temps per formar-se i, per tant, no es poden renovar i, a més, a més, contamina.

Per això, aquestes dues imatges representen el contrast de les dues _____ d'energia.

Activitat 4

Quins tipus de contaminació afecta la vida dels éssers vius?

Relaciona amb fletxes:

1. Atmosfèrica

2. Acústica

3. Lumínica

Indústries i fàbriques

Erupcions volcàniques

Trànsit de cotxes

Fum dels cotxes

Llums i fanals

Activitat 5

Marca amb una X les afirmacions que ajuden a millorar els paisatges:

- ☐ Anar amb bicicleta o a peu.
- ☐ Comprar-se un telèfon nou cada any o cada dos anys.
- ☐ Reciclar sempre.
- ☐ Llençar brossa i papers a terra.
- ☐ Consumir productes de proximitat.
- ☐ Rentar-se les dents amb l'aixeta oberta.
- ☐ Deixar la finestra oberta amb l'aire condicionat engegat.

UNITAT 3. COM ENS ORGANITZEM?

Activitat 1

Aquestes persones treballen, per a tots nosaltres, oferint un servei públic. Quina tasca fa cada una? Relaciona, mitjançant fletxes, les imatges amb el text.

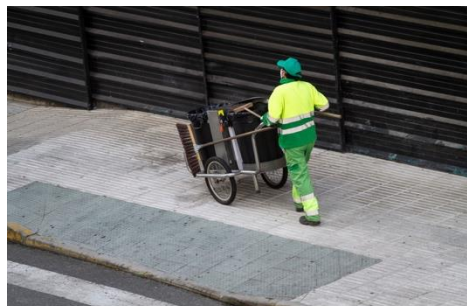
S'encarrega de netejar els carrers. És molt important per evitar que s'hi acumulin deixalles i facin pudor.

Es fa càrrec de l'educació dels nens, nenes, nois i noies. Ens ajuda a aprendre i a conviure en la societat. També ens forma, quan som més grans, si anem a una escola d'adults.

Intenta mantenir o recuperar la salut humana. Ens tracta quan ho necessitem. És especialment important el seu suport si patim una malaltia o ens fem mal, ja que ens ajuda a recuperar-nos.

Fa una feina molt important atenent la població, ajudant-la a l'hora de tramitar documents diversos.

Activitat 2

Llegeix aquest text sobre l'entitat Coral Primavera per la Pau, de Mataró, i respon a les preguntes de més avall:

Els membres de la Coral Primavera per la Pau som un grup de persones que cantem juntes per un món millor. Els nostres objectius són aquests:

- a) Cantar per aconseguir la pau, el diàleg, la tolerància, l'amistat i el respecte entre totes les persones, sense importar-nos quines siguin.
- b) Cantar no únicament música clàssica, sinó també música popular, que molta gent no coneix.
- c) Formar part d'un grup en què tothom sigui benvingut. El que ens uneix és el desig de pau i amistat, i volem expressar-ho amb la música.
- d) No importa si tens una veu bonica o no. Tothom pot unir-se al grup. Per millorar, aprenem música junts.
- e) Treballem dur per cantar cada vegada millor, perquè el nostre missatge arribi a la gent en les millors condicions possibles.

Per aconseguir aquests objectius, a la Coral Primavera per la Pau fem coses com ara aquestes:

Participar en concerts de corals i promoure'n de nous.
Difondre fulletons, adhesius, pòsters i altres recursos per promocionar-nos.
Produir música, llibres i vídeos per recaptar diners.

Quin nom té l'entitat? _____

Quins són els seus objectius? _____

On és la seu de l'entitat? _____

Qui en pot ser membre? _____

Activitat 3

Completa aquestes oracions relacionades amb les normes de circulació:

- a) El senyal vermell i blanc que té escrites les lletres que formen la paraula STOP indica que els vehicles _____ .
- b) Si veiem un senyal en què un cotxe sembla que caigui al mar hem de vigilar _____ .
- c) El senyal de perill que ens indica que estem passant per un lloc freqüentat per bicicletes és vermell i blanc, de forma _____ i _____ dibuixada al mig.
- d) Si trobem un senyal circular amb la imatge d'una persona al mig en acció de caminar, i una barra vermella que la travessa, vol dir que _____ .

Activitat 5

Explica, amb poques paraules, aquestes tradicions:

Exemple: Alguns sikhs no es tallen mai els cabells; els porten sempre lligats.

